

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

19. De Aduocatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

ὅσα γὰρ ἐφθελμῶν ἀπιστοτέρη καὶ δαπνερῆ
ἔργυρά μοι, ὅς ἀγαθὸς διακρίεται τὰς ψύσεις.
Nam (vt ait Cassiodorus) non facile erroris vi-
tio fordescit, quem doctrina purgauerit, contra
ignorantia iudicis est calamitas innocentis.

Quartum, nec accipiat munera, quia
τὴν δίδουσαν οὐκ ἔστι δὴ λωφθρον γαίην ἐπὶ
ἐν δίδας.

Iudices pe- Si in aures Iudicis, vel aduocati susurret
cunia cor- pecunia, Orphei lyra, carmen Amphionis,
vupti. Musa Virgilij, voce pecuniae suffocantur.

Quid plura, vbi nummus loquitur, Tulliani
eloquij tuba raucefit: vbi nummus militat,
Heclorea militia fulgura compefcuntur: vbi
pugnat pecunia, virtus expugnatur Herculea:
nummus vincit, nummus regnat, nummus
imperat vniuersis.

Iustinus Authēt. coll. 2. tit. 2. nou. 8. in præfa-
tione, vult iudices, καθάραις χερσίναι τὰς χεῖρας.

Neque tantum ipsi puris manibus iudices
esse debent, sed latronibus præterea, & de-
peculatoribus infesti, vt sint instar Pelichi statuæ,
cuius erat ea vis, vt fures, quasi iniecta re-
mora retineret: testatur Eucrates apud Lucianum,
in Philopseud.

Veritas Quintum, vt sit magnus veritatis amator,
gestatur à quam idcirco summus Iudæorum sacerdos ad
summo lu- cor impressam gestabat, cum hac inscriptione:
dzorum Veritas, & illustratio.
sacerdote.

Ἀλλ' ἦθεον, καὶ δὴ λῶσιν τῶν ἀναδημότιων
καλλιτόν, καὶ διαπραξέσων ἐν τῷ τ' ψυχῆς
ἠγεμονικῶ.

Personarū Sextum, vt non animaduertat personas, sed
acceptio res: τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἀπλῶς, καὶ
fugienda. γνησίαν ὄρεν: Alienum te à personis omnium
redde in Iudicio (inquit Hieron. ad Damasc.)

Septimum, vt misericors sit in pauperes,
ἴλιον, καὶ φιλανθρωπίαν διατασσάτων τηρεῖν.

Octauum, vt sua potentia vtatur, ad suble-
uandas, non opprimendas hominum miserias,
sitque in dignitate ciuilibus, & moderatus:
Μηδὰ ἀπερ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀγῶστικαί-
μα γκραλάζειν τὸς ἐλάττωσ τὰς διωόμε-
ειν.

Iudices Nonum, vt in decernendo non sit præceps,
antequam Cunctator esse debet, qui iudicatur de salute.

ferrent Lib. 2. cap. 31. const. Apost. Τὰς κρισεις δε
sententiᾶ, χαρον μοι, ομιρεῖς ποιέσαι, κείσιν ἡμερῶσ
solem te- ποιέσντας τὴν ἐξέτασιν, μετὰ συμβουλίᾳ πολ.
stabantur. λῆ, καὶ παραπέ, ἐσ μοι, ὁ μέσθ, τὴν ἐσ τῶν

ον ἔρον, καὶ τὸ φρον δανὰ τὸ εὐ μέλων ἐκφρον, πρὸς
ἄλλον ἐπάρης τὰς χεῖρας, διαμαρτυρεῖται ἀδῶσ
ὑπάρχειν τὸ ἐμαῖ, ὅ τὸ ἀνθρώπο.

Ad summum, sit innocentie templum, re-
perantia sacrarium, ara iustitia, ablit à iudi-
ciai iis mentibus aliquid prophanum.

De aduocatis.

CAPVT XIX.

Pατρῶν nomen apud Græcos commune
fuit ijs, qui causas agerent, & à Latinis
Patroni, Oratores, Causfidici, Aduocati
etiam postremò sunt nominati; quanquam
Aduocatus apud veteres dicebatur, non qui
causam ageret, sed qui amico litiganti præsen-
tiam assiduamque sectationis operam com-
modaret, vt actorum testis esset, idemque ad-
iutor pro virili.

Ductum inde opinor, quod rei, vel vt mis-
ericordiam mouerent, vel vt potentiam osten-
tarent suam, quam plurimos amicorum aduo-
care, iisdemque stipati in forum prodire sole-
bant. Declarat hoc epilogus Lyfix, pro Micia.

Ὅσιν ἐγὼ, ὡ ἀπὸ εἰς δικασαί, οὐσ τινὰς δεῖ-
μῆν, ὑπὲρ ὑμῶν, ἀναβήσασμαι. τῶν γὰρ
προσκόνητων, εἰ μὴ ἀνδραγαθῶσ ἀυτοῦσ πα-
ρατχόντες, καὶ μετὰ τὴν πόλιν ποιέσντας
ἐν τῷ πολέμῳ τὸν δῶσιν, &c. in quibus ostendit,
se nullos habere aduocatos, quod omnes
propinqui, pro patria dimicantes occubissent.

Inde latius fuso vocabulo, aduocati plerum-
que nominantur quilibet affectatores; quales
Marci Antonij aduocatos intellexit Tullius, n.
Philipp. satellites nempe, qui ipsum stipa-
bant, & fortibus viris, ad senatum omnes oble-
piebant vias.

Puto eos apud Arbitrum audacius interpre-
tari Aduocatorum nomen, qui pro furibus,
& spoliatoribus vestis, accipiunt, hoc loco in-
ducti.

Aduocati tamen iam penè nocturni, qui
volebant pallium lucrifacere, flagitabant, vt
apud se vtraque deponerentur. (Nam de Afle-
clis, & stipatoribus potest intelligi.)

Sed quoquo modo se res habeat, tandem
propriam, & familiare nomen aduocati, penes
causarum actores remansit.

Magna fuit eorum apud Græcos, maximè
verò Athenienses claritas, siquidem in hoc e-
loquentia regno ἔτερε, vt in mari vcti domi-
nabantur.

Aduocati lau. bantur. Et certe egregij patroni omnem commendationem meretur: nec mirum, si insignibus honorum titulis, in Imperatorum constitutionibus ornantur: sic enim habet Theodosij, & Valentiniiani nouella de postulando.

Digni omnibus honoribus habeantur, qui Aduocati esse meruerint. Quo enim honore impares esse credimus eos, qui vita, & eloquentia reipubl. & priuatorum commodis deseruiunt.

Petrus Damiani. Beatus Petrus Damiani, in sermone de resurrectione Domini, eorum honorificè meminit his verbis:

Qui gloriose vocis confisi munimine, lapsa erigunt, fatigata reparant, non minus proudent humano generi, quam si clypeis, & thoracibus sese, patriamque defendant.

Quæ verba videtur ex Leonis, & Anthemij Imperatorum honorifico illo de Aduocatis elogio desumpsisse, quod legitur Codicis lib. 2.

Cod. l. 1. tit. 7. de aduocatis diuers. tit. de. 14.

Aduocati, qui dirimunt ambigua facta caussarum, suæque defensionis viribus, sæpè publicis in rebus, ac priuatis lapsa erigunt, fatigata reparant, non minus proudent humano generi, quam si prælijs, atque vulneribus patriam, parentisque seruaent, neque enim solos nostro imperio militare credimus, qui gladijs, clypeis, & thoracibus nituntur, sed etiam aduocatis. Militant namque caussarum patroni, qui gloriose vocis confisi munimine, laborantium spem, vitam, & posteros defendunt.

Gregor. Synag. part. 3. l. 29. de honoribus.

Quamobrem nec immeritò, inter cætera honorum insignia concessum vrbis consistorialibus aduocatis legimus, vt doctos iuuenes, in vtroque iure doctoris laurea ornarent, vt ab ipsis honoris esset initium, quos præcipua quadam gloriæ prerogatiua dignos omnes censeret.

Synesius in epist. ad Iean.

At verò, si aduocati neglecto officio sint indocti, clamosi, iniusti, rapaces, splendorem istius nominis, pessimis sordibus inquinat: Tales sunt, quos Synesius describit; ἀνδρες ἀνοήτοι, καὶ ἀκατὰ νόμον, καὶ οὐδὲν ἔργον ἀλλὰ λόγον, καὶ κενόρρα φεῖν εἰδότες, Homulos imprudetes, in omnibus præposteros, atq; peruersos, conuiciatores malorumq; auertere eos.

Aristoph. in vesibis.

Et Aristophanes portentoso verbo ὄρσοφοιτοσσοφοιαντοσσοκαλαπάρσοι nominat, quasi miseris, & in omnes calumniatores, litiumque consarcinatores diceret.

Contra hos sanctorum virorum incendantur fulmina: Nam D. Bernardus vbi Eugenij Patris aures ab huiusmodi hominibus deterret. *Bernard. d. l. 2. de cons. d. 1. c. 10.*

Hi sunt, inquit, qui docuerunt linguas suas loqui mendacium; diserti aduersus iustitiam, eruditi pro falsitate: sapientes sunt, vt faciant malum, eloquentes, vt impugnent verum.

Et Petrus Blesensis,

Hodie soli auaritiæ student Patroni caussarum, atque illud venerabile nomen, & gloriosa professio, notabili venalitate vilescit.

Carolus Magnus, in capitulari de pace, huiusmodi aduocatos a iudicijs submouendos monet. *Carolus Magn. in capitul. de pace, c. 10.*

Praui Aduocati tollantur, & vicedomini, & vicarij, & centuarij, & tales eligantur, qui sciant, & velint iustæ caussas discernere, & terminare.

Claudius Imperator, insigni animaduersione Aduocatorum licentiam coercuit, cum vnum ex istis Iudæum Gallicum, (vt est apud Dionem, malim tamen cum Zonata legere, Iulium Gallicum) in Tyberim præcipitari iussit;

Ἰβλῖν δὲ τινὲ Γαλλικῶν ἤσθη δίκην ποτε Διον. l. 10. λέγοντι ὅτι Κλάυδιος ἀχθὲν δέξας ἐκβλήσεν αὐτὸν εἰς τὸν Τίβερν ἐμβληθῆναι.

Vnde Domitij Afri, patroni reorum, suo tempore præstantissimi locus, cuius auxilium, cum quidam imploraret, à Gallico desulturus; Quis tibi indicauit, inquit, me natatorem Gallico meliorem esse? quasi vellet dicere, nemini iniusta causæ patrocinium suscipiendum, nisi natando se confideret, Claudij Imperatoris seueritatem euasurum.

Primum igitur hoc in patrono non frustra requiritur, vt sit vir bonus, quod præstabit, si *Castod. l. quod vno verbo dixit Castiodorus in Varijs: 8. var. ep.*

Iudicantis animum porret ad subsellia cognitorum: pudoris enim sustinere iacturam nescit, qui se prius iudice corrigitur.

Eluceat autem in primis amor veritatis, nam si ex mendacio lucrum faciat, inclamandum, quod ait D. Augustinus; *D. Aug. ep. 54.*

Redde, quod accepisti, quando contra veritatem stetit, iniquitati adfuit, iudicem scelisticum, iustæ causæ oppressisti, de falsitate vicisti.

Deinde fides in clientem, sine vlla suspitione præuaricationis.

Tertio, incorrupta quædam generositas, quæ istam sanguinariam, & de miserorum visceribus pastam eloquentiam perpetuo auersetur.

tur, nec tam lucro, quam honestati, & miserorum, maxime vero pauperum utilitatibus seruiat.

Ludouici XII. de Aduocatis dictis.

Quarto; dexteritas quaedam in regendis, & maturitas in conficiendis negotijs; ne quod Ludouicus XII. aiebat, quemadmodum cerdones corium dentibus, sic lites ille distendat: quod miseris sepe exclamare cogit, quod incertus ille auctor, in poemate de lite:

Litis calamitas.

O dira lites! o iurgia dira Deorum!
O furij, Ereboq; fata! mortalia semper
Continuo, diro lantatu corda secantes.

Accedat deinde oportet egregia supellex, scientia, iurisq; cognitio, sine qua aduocatus, tabula potius dicendus est, quam Patronus.

Anastasius Cæsar prohibet quem piam consortio aduocatorum associari, antequam per statuta tempora, legum eruditioni noscatur inhæsisse.

In concilio vero Basiliensi, veratur, ne antestudium legum impensum per quinquenniū, in aliqua nominata academia quispiam Baccalaureus legum, vel iuris Cæsarei fiat, vel Pontificij, vel nominationem obtineat, exceptis filiis natis ex utroque parente nobili, quibus sufficit triennium, quod ex constitutione Regis Ludouici XII. cautum est, anno 1512. articul. 8. nunc autem permulti, sunt aduocati citius, quam coquantur Asparagi, quos merito quis, οὐλὰς τινὰς ἀγεννώμε, & ψυχρὰ χαρὰ γούστου κρητόρα ν, dixerit.

Aduocati doses.

Anteriori præterea in stylo Parlamenti, desiderat in aduocato gestum maturum, vultum lætum, moderatam humanitatem, curialem formam, iræ temperamentum.

De scientia patroni.

C A P V T XX.

Eloquentia comes est in Patrono scientia, de qua præclaras habet monitiones; Posseninus noster, in sua bibliotheca, quas hic obiter perstringemus:

Cognitu imprimis necessaria sunt (inquit) iuris origo; Equitas, particio legum, & legalium librorum; iuriconsultorum veterum ingenja; interpretum, qui sequuti sunt, labores, qualitas, cautiones adhibendæ.

Ordo Iurisperdentia addiscendæ.

VT primo diuina, ac æterna lege cognita, quæ lex amoris est, lex ab ipso Deo data, hoc est, Decalogus probe noscatur. Ut vis Christianæ legis, quæ de cælo detur, aternæ patris sapientia, quæ ve legem naturalem, & alias impleuit, non tam intelligatur, quam diligitur, & alijs, (vt æquisimum est) præferatur.

Tum ad leges duodecim tabularum accedant, de quibus ait M. Tullius r. de Orat. Bibliothecas me hercule omnium philosophorum vnus mihi videtur. r. tabularum libellus, & auctoritatis pondere, & utilitatis vbertate superare.

Inde ad Romanas veteres leges transeant, quæ ab alijs collectæ sunt post Pomponium, & eiusmodi reliquos.

Mox ad Iustiniani institutiones, ac demum ad reliquas ciuilibus corporis partes veniant.

Sic vero sine circutione, aut ambagibus inspectabunt inid semper, quod optimum est, memores illius, quod afflatu diuino Dauid Rex pronuntiauit: Cognoui, inquit, Domine, quoniam aquitas iudicia tua. Et illius: Diuina lex illuminat oculos: Et rursus illius: Hac est voluntas Dei, sanctificatio iustitæ.

Tum vero, vbi auctores perpaucos, & probatos, attentè, & matura perlegerint; iam tutiores ad publica negotia, & tribunalia accedant, memores præsertim & patriæ, quam non habemus hic stabilitam, sed in cælo, & diuini illius Tribunalis, cui omnes aliquando sistemur.

Non erit autem, cur aliquis novos hæreticorum libros de Iurisperdentia verset, qui linguæ elegantioris specie ornati (cum in ijs læpissimè lateant spinæ hæresum, & impietatis) solent adulescentum animos à recto plerumque abducere.

Hoc ipsum, quod in Axiomaticorum est sacramento, hic commendandum, τοισιν ενανθεν ενεναι την αγια την διου χαροληνην & αποσολικην εκεκλησισαν.

Corporis ciuilibus vniuersalis particio.

C A P V T XXI.

Hæc vbi delibauerit, sciat studiosus ciuile corpus, quod in Europæ Academijs etiamnum